

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Zienswijze ontwerp basispakket GGD Zaanstreek Waterland 2025

Gevraagd besluit

1. Akkoord te gaan met de volgende zienswijze naar aanleiding van het ontwerp basispakket 2025 van de GGD Zaanstreek Waterland, inhoudende:
 - een positieve zienswijze af te geven.
2. Akkoord te gaan dat er sprake is van een spoedeisend belang en te besluiten tot onmiddellijke bekendmaking en daarmee in werking treding van het besluit.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

(Correctief) referendum

Dit besluit is wel spoedeisend referendabel (zie referendumverordening) en daarmee wordt besluit direct in uitvoering genomen. Na afgeven van de een zienswijze wordt deze naar de GGD gestuurd, in plaats van hiermee 3 weken te wachten. Dit omdat anders de zienswijze niet binnen de (wettelijk) gestelde termijn binnenkomt bij de GGD. Het betekent niet dat er geen referendum over dit besluit mogelijk is. Kiesgerechtigden kunnen over dit besluit wel een referenduminiatief starten.

Kernverhaal

Als gevolg van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek-Waterland wordt gelijktijdig met de zienswijze op de begroting (z8713838) nu voor het eerst een zienswijze gevraagd op het ontwerp basispakket van de GGD Zaanstreek Waterland voor 2025.

De financiële vertaling van het basispakket is te vinden in bijbehorende begroting.

GGD en gemeenten overleggen op regelmatige basis over de verschillende basis- en plustaken in verschillende werkgroepen. Als resultaat van de gesprekken zijn Meldpunt Bijzondere Zorg (onderdeel van MABZ), Veilig Thuis en delen van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) toegevoegd aan het basispakket. Eerder waren deze onderdelen nog regionale of gemeentelijke contracttaken.

Dit basispakket is te zien als een eerste ijkpunt voor toekomstige wijzigingen en een stap naar meer transparantie. Er wordt dan ook aan de raad voorgesteld een positieve zienswijze te geven.

Aanleiding

Als gevolg van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek Waterland (artikel 4, derde en vierde lid jo. artikel 31, eerste lid, onder b, van de GR) ontvingen we op 11 juli 2024 voor eerst een ontwerp basispakket GGD Zaanstreek Waterland. In artikel 31 van de GR is bepaald dat wijziging van het basispakket, anders dan door nieuwe wettelijke taken, leidt tot een zienswijzeprocedure. Dit ontwerp basispakket moet gelijktijdig met de ontwerpbegroting ter zienswijze aan de gemeenteraden worden aangeboden door het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD Zaanstreek Waterland.

Beoogd resultaat

Een zienswijze op het ontwerp basispakket GGD Zaanstreek Waterland 2025.

Kader

De Wet gemeenschappelijke regelingen

De Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek Waterland
De begroting 2024 GGD Zaanstreek Waterland
De kadernota 2025 GGD Zaanstreek Waterland en bijbehorende zienswijze (8386120)
De Regionale visie op gezondheid en bijbehorende zienswijze 2023/995
De programmabegroting 2024-2027 van de Gemeente Zaanstad (7895461)
De voorjaarsnota 2024-2028 van de Gemeente Zaanstad (8522963)

Argumenten en afwegingen

Als gevolg van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek Waterland wordt gelijktijdig met de zienswijze op de begroting (z8713838) nu voor het eerste een zienswijze gevraagd op het ontwerp basispakket van de GGD Zaanstreek Waterland voor 2025.

In de bijlage is het ontwerp basis- en pluspakket 2025 te vinden. Hierin zijn alle taken te vinden die de GGD aanbiedt aan de zeven gemeenten. De samenstelling van het basispakket (zwartgekleurd op pagina 4 en 5 van bijlage 1) ligt nu voor ter zienswijze. De financiële vertaling van het basispakket is te vinden in bijbehorende begroting, maar een gedetailleerde financiële weergave per taak is nog in ontwikkeling.

GGD en gemeenten overleggen op regelmatige basis over de verschillende basis- en plustaken in verschillende werkgroepen. Uit het verbetertraject GGD 3.0 is als belangrijke aanbeveling gekomen dat het voor de GGD als organisatie en dus indirect voor de deelnemende gemeenten en hun inwoners goed is om taken zoveel mogelijk binnen het basispakket te laten vallen. Inhoudelijk is daarvoor de regionale visie op gezondheid de basis van gesprek.

Vanuit Zaanstad is de Maatschappelijke visie ons uitgangspunt in de gesprekken met de GGD. Zo werken we samen met de GGD aan betere monitoring en evaluatie. Resultaten worden nu bijvoorbeeld vaak gepresenteerd in deelnemersaantallen van een bepaalde interventie, zonder dat duidelijk is of onder die deelnemers ook daadwerkelijk de kwetsbare doelgroepen zijn die je daar graag zou willen zien.

Als eerste resultaat van de regionale gesprekken zijn het Meldpunt Bijzondere Zorg, Veilig Thuis en delen van JGZ toegevoegd aan het basispakket. Eerder waren deze onderdelen nog regionale of gemeentelijke contracttaken. Voor Zaanstad gaat het hier niet om nieuwe taken, en is financiering van het Meldpunt Bijzondere Zorg en JGZ via het basispakket voordeliger. Voor Veilig Thuis heeft de toevoeging aan het basispakket geen financiële gevolgen.

Een deel van de taken voor de JGZ, die gemeenten eerder apart van elkaar inkochten, zijn ondergebracht in het basispakket van de GGD. Het basispakket wordt door gemeenten gefinancierd via de deelnemersbijdrage. Door dit uit te breiden loopt de GGD minder financiële risico's. Deze omzetting leidt tot herverdeeffecten tussen gemeenten (op totaalniveau blijven de kosten gelijk). Zaanstad is hierin, zoals eerder bij de kadernota 2025 plaatsvond, "voordeelgemeente" van per saldo € 0,38 mln. vanaf 2025.

De Jeugdzorggezondheidszorg wordt nog verder doorontwikkeld. Het is onzeker of hier financiële gevolgen aan verbonden zijn. Als hier sprake van is, worden eventuele financiële gevolgen hiervan via een volgend Planning & Control document ter zienswijze aan de raad voorgelegd (bijvoorbeeld in een Begroting of begrotingswijziging).

Als de gesprekken tussen gemeenten en GGD leiden tot een voorstel tot aanpassing van het basistakenpakket zal bij een volgende begroting wederom een zienswijzeprocedure gevolgd worden. In die zin is dit basispakket te zien als een eerste ijkpunt voor toekomstige wijzigingen en een stap naar meer transparantie.

NB. Met betrekking tot het Centrum Seksuele Gezondheid zal er nog een raadsinformatiebrief volgen over structurele samenwerking met GGD Amsterdam. Hierin krijgt de wettelijke verplichting om deze dienst fysiek binnen de eigen regio te organiseren een plek.

Draagvlak

Taken kunnen volgens de GR alleen een basistaak worden als het AB van de GGD hiertoe unaniem besluit op 10 oktober 2024.

Het ontwerp basispakket is unaniem vastgesteld door het AB op 11 juli 2024.

Aansluiting externe ontwikkelingen

De taken van de GGD zijn nauw verbonden met de taken van de gemeenten. Zo is de GGD een belangrijke partner en uitvoerder in de uitvoering van GALA regelingen, ketenaanpakken en daarmee in de regionale IZA structuur.

Ook zijn taken van de GGD afhankelijk van landelijke besluitvorming. Zo heeft het toekomstscenario jeugd invloed op de toekomst van Veilig Thuis. En heeft de landelijke beleidsagenda vergroten van pandemische paraatheid weer invloed op de uitvoering van algemene infectieziekten bestrijding.

Financiële consequenties

Zie ook de BBV besluitnota met zaaknummer 8173838.

De deelnemersbijdrage van Zaanstad komt in de begroting 2025 van de GGD uit op € 9.082.339. Dit is € 34.126 lager (voordeel) dan waar bij de kadernota 2025 van is uitgegaan.

De begroting 2025 valt hiermee iets lager uit dan de GGD had voorzien in de kadernota. Het verschil is € 72.193. In de tabel op pagina 4 van de begroting ziet u uit welke posten het verschil tussen de kadernota en de begroting is opgebouwd. De grootste post daarin is de lagere indexering (4,4 %) van de loonkosten dan waar bij de kadernota oorspronkelijk mee is gerekend: 5,2 %. Dit leidt tot een voordeel van € 114.406. Daar staat tegenover dat er een hogere bijdrage is begroot voor het programma Publieke Gezondheid bij Rampen en Crises (€ 37.489 nadeel). Dit gaat om kosten voor de GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio) die voor de GGD onoverkomelijk zijn, maar eerder niet waren opgenomen in de begroting. Hiermee wordt dit gecorrigeerd.

Nederlandse gemeenten staan de komende jaren voor een grote financiële uitdaging. Daarom bereidt Zaanstad scenario's voor, inclusief ombuigingen vanaf begrotingsjaar 2026. Voor deze ombuigingen wordt ook naar de taken en middelen van de gemeenschappelijke regelingen gekeken. De gemeenten in de regio Zaanstreek Waterland hebben het Algemeen Bestuur van de GGD gevraagd om voor de komende jaren ook scenario's uit te werken, waarbij rekening gehouden wordt met een lagere gemeentelijke bijdrage van 5% met ingang van 2026 (ten opzichte van de begroting 2025).

Juridische consequenties

Op grond van artikel 31, tweede lid, onder b van de GR stuurt het Dagelijks Bestuur (DB GGD) het ontwerp basispakket aan de raden toe om binnen twaalf weken een zienswijze te kunnen geven. Voorafgaande aan het vaststellen van het ontwerppakket 2025 door het AB GGD, stelt het DB GGD de raden en het AB GGD schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze.

De Raad is niet verplicht om een zienswijze te geven.

Communicatie/vervolgtraject

Het college draagt zorg voor verzending van de zienswijze van de raad aan de GGD (zie bijlage 3). De brief wordt gericht aan het Dagelijks Bestuur met het verzoek om deze aan te bieden aan het Algemeen Bestuur. In de brief wordt de zienswijze naar voren gebracht en zo nodig toegelicht. Ook wordt vermeld op welke datum de zienswijze door de raad is behandeld.

Het Dagelijks Bestuur van de GGD stuurt een reactie naar de deelnemende gemeenten of de
zienswijze wel of niet wordt overgenomen en waarom.

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Zaanstad,

Besluit:

1. Akkoord te gaan met de volgende zienswijze naar aanleiding van het ontwerp basispakket 2025 van de GGD Zaanstreek Waterland, inhoudende:
 - een positieve zienswijze in te dienen.
2. Akkoord te gaan dat er sprake is van een spoedeisend belang en te besluiten tot onmiddellijke bekendmaking en daarmee in werking treding van het besluit.

In de vergadering van dinsdag 24 september- 2024

De griffier,

Conform de machtiging tekenbevoegdheid raadstukken is dit besluit alleen ondertekend door griffier.